

Мікалай ІВАНОЎСКИ

Мікалай Пятровіч Іваноўскі нарадзіўся 2 студзеня 1952 года ў сям’і Пятра Мікалаевіча і Ніны Іванаўны Іваноўскіх у вёсцы Пачуйкі на Ваўкавышчыне. Старэйшы сярод дзяцей працавітай мнагадзетнай сям’і роду Іваноўскіх. Закончыў Гудзевіцкую сярэднюю школу і ГПТУ-49 хімікаў. Трыццаць пяць гадоў працы аддаў Гродзенскаму ВА ”Азот”. Цяпер, пасля выхаду на пенсію, пераехаў у родную хату. Мае сына, дачку і пяцёра ўнукаў. Займаецца пчалярствам, даглядае сад і агарод, піша вершы на роднай беларускай мове.

У 2015 годзе свет убачыла першая кніга паэта пад назвай “Нашчадкі роду Іваноўскіх” (Гродзенская друкарня), створаная Мікалаем Пятровічам у гонар знакамітага брата-мастака Дзмітрыя Пятровіча Іваноўскага. У кнізе прадстаўлены збор рэпрадукцый 209 палотнаў мастака (з ягоных 3000 карцін); значная частка адведзена вершам Мікалая Пятровіча. У 2017 годзе ў сталічным выдавецтве ”Ковчег” выйшаў другі зборнік вершаў ”Пяром і сэрцам”. У 2018 годзе ў тым жа выдавецтве выйшлі кнігі Мікалая Іваноўскага ”Загадкі на ўсе выпадкі” і ”Сцяжынка дзяцінства”. Вершы аўтара друкуюцца ў рэспубліканскай перыёдыцы: у альманаху ”Літаратурны экватар”, у газетах ”Народная воля”, ”Літаратура і мастацтва”, ”Наш час”, ”Гродзенскі хімік” і іншых.

Член Саюза пісьменнікаў Беларусі з 2019 года.

Маё гняздзечка

З чым мне вёску параўнаць
У маім любімым краі?
Вам гняздзечка аб'яднаць
Я дазволю толькі з раем.

Хоць змяніўся вёскі стан:
Смех двароў даўно не кліча,
І густы сівы туман
Туліць вёсачкі аблічча.

Тут прытулак знойдзеш свой.
Адпачнеш душою ў цішы.
Пах чаромхі, веліч хвой,
Верш цудоўны сам напішаш.

Чараўніцы-пчолкі рой
Прывіваюць, вунь, на вішні,
Вулей ладна чысцяць свой
Спрытна, шумна, так увішна.

І куды не кінеш зрок –
Прыгажосць, вясны паветра.
Тут зямелька назнарок
Скарбамі сілкуе з нетраў...

З чым мне вёску параўнаць
У маім любімым краі?
Вам гняздзечка аб'яднаць
Я дазволю толькі з раем...

Студзень 2018 года

Пачуйскія пылінкі

На Пачуйскі свой прыпынак
Я з аўтобуса ступіў,
І раптоўна рой пылінак
Мой касцюмчык абляпіў.

Прывяла нас да сустрэчы
Любая бацькоў зямля,
Абвілі мне шыю, плечы,
Лашчаць роднага здаля.

Вас не бачыў шмат гадочкаў,
Пупавіна тут мая,
Я адчуў сябе лісточкам
Ад бацькоўскага камяля.

Палячу дадому з ветрам,
Нібы з выраю той птах,
Каб памыцца тым паветрам
І адчуць зямелькі пах.

Венік лазні згоніць стому,
І адступяць пылу стражы.
Лепш бывае толькі дома,
Рай, напэўна, недакажа.

Не жадаю адпачынку
Я за межамі цяпер.
Лепш адчуць сябе пясчынкай
Роднай вёсачкі, павер.

Люты 2017 года

Абраз

У ручніку святы абраз
Здаўна вісіць у нашай хаце.
Мяняе воблік рэчаў час,
А прыгажосць абраз не страціў.

Прынесла мамачка ў пакой
Пасля вячання ў Божым храме.
Ён дабрыню нясе, спакой,
Святло сваё ў старэнькай раме.

Святой вадой яго штогод
З любоўю бацюшка акропіць,
Каб веру памятаў наш род.
Для ўсёй радні цяпла ў ім хопіць.

Сястра свой вышыты ручнік
Прынесла ў хату на ікону,
А побач свечачны начнік...
Як знак пра лепшы свет, да скону.

Нясе, дае абраз цяплынь,
Яго цурацца нам не гожа.

Калі ў душы сабраў палын –
Цяплом сваім ён дапаможа.

Студзень 2018 года

Разважанне

Куды б не вадзілі сцяжынкi-дарогi,
Да хатняга зноўку вяртаўся парога.
Мне мама слязою тулілася ў грудзі,
усмешкай віталі знаёмыя людзі.

Тут ветрык абніме, і дожджык цалуе,
А сонейка промнем мне твар памалюе.
Зіма паківае марозным злым пальцам
І снегам-мукою абсыпле ўсіх з вальцаў.

Чапляла мне вока падворка драбніцу,
Калі піў вадзіцу са студні-крыніцы.
Не змог наталіць смагу летняй спякотай.
Пісаў сціпла вершы, схаваўшыся ўпотай.

Яны пра чароўныя нашы мясціны
І людзях мясцовых, і веліч радзіны.
Тут ля Верацейкі крынічка стартуе,
А памяць нанова ўсё фатаграфуе.

Нас школа туліла і сыпала веды.
Цяплынь тут настаўнікаў многіх я зведаў.
Пасля заканчэння мінае паўвеку:
Гады з любай школай – бальзамныя лекі.

Павернуць ў дзяцінства нас байкі і вершы,
Дзе быць нам хацелася лепшым і першым.
З сябрамі насіўся ў аколіцах босы.
Тут сцежка – пачатак жыццёвага лёсу.

Студзень 2018 года

Мне беларусам звацца варта

*Алесь Мікалаевічу Белакозу,
Патрыёту-Беларусу, Настаўніку.*

Са свечкаю ў царкве маліў,
Жыццёвы час каб Бог прадоўжыў
Таму, хто мовай наталіў,
Не гнуў каленяў, не поўзаў смоўжам.

На мовы роднае пакос
Ён вывеў сотні нас з-за парты.
Вучыў Алесь нас Белакоз,
Што *беларусам* звацца варта.

Ён нам прывіў і ў нас жыве
Ягоная любоў да мовы,
І кросны ткуць, чаўнок плыве,
Музей Дзяржаўны тут аснова.

„Праменьчык” грэе нас гады,
Што запаліў Ён беларусу.
На свет ляцяць людцы сюды,
На мове шпараць без прымусу.

Нам Белакоз прайшоў пракос.
Па ім ідзём шнурочкам-цугам.
Не зверне кола пад аткос,
Як не махай над намі пугай...

Сляды нам бачныя твае.
Цябе, Настаўнік, не стае...

Верасень 2018 года

Тваё імя

Куды б мяне не кідаў лёс,
А перашкод было нямала,
Тваё імя з цяплом пранёс,
Дарогай грэла, выручала.

Яно вяртала ў маладосць
І акулала ў дні сустрэчы,
Тваё імя – як любы госць,

Бы зёлкам ім хваробы лечу.

Як напамін яго нясу,
Бо нельга з памяці ўсё сцерці,
Тваё імя, сустрэч красу –
Пакіну ў думках аж да смерці.

Пачуецца сярод імён –
Заскача сэрца ў захапленні.
Тваё імя – калейка дзён,
Жыцця сцяжынка і збавенне...

Жнівень 2018 года

Граблі

У гаспадарцы ёсць вядомы
І вельмі важны інструмент.
З ім не пазнаеш нават стомы,
Галоўны гэта аргумент.
Не трэба нам яго баяцца,
Не зробіць бедаў і пакут.
Вядома, трэба пастарацца
Паставіць у надзейны кут.
Калі ты кінеш незнарокам
Яго дзе-небудзь на градзе,
То можа вылезці ён бокам,
І быць ужо тады бядзе.
Мяне даўно да працы вабіць,
Я імі вельмі даражу,
Граблямі можаш сам заграбіць
Паміж суседзямі мяжу.
Грабуць чыноўнікі, вядома,
Патрэбна шмат для іх грабель,
Нясуць кішэнямі дадому
Яны награвлены рубель.
Калі ад тлушчу дзе пуза,
А грабіў многія ты дні,
То граблі зробіць зноўку „гуза” –
Не ўбачыш доўга больш радні.
Уважліва глядзі пад ногі:
Дадуць грабелькі ў каршэль.
Саб’юць умомант трапна рогі
І выграбуць датла кішэнь.
Матай „на вус”, начальнік знатны,

Бо інструмент той далікатны.

Сакавік 2015 года

Кемлівая бабулька

Праўдзівая жартоўная гісторыя

Мо смяяцца, пэўна, грэх,
Бо пачаткаў поўны мех
З кукурузы на дарогу,
Аж падкошваюцца ногі,
Прэ бабуля на спіне.
Мужыка свайго кляне:
– Дапамог бы мех паднесці,
Толькі спаць і смачна есці,
А да вёскі метраў дзвесце
Мне касцямі трэба грэсці.
Ну, вядома, як на грэх,
Старшыня ж убачыў мех.
Аб'язджае так палеткі
Сам, адзін на “Ніве” зрэдку.
– Не гарбольце болей спіну,
Мех дадому вам падкіну,
Запакую і ў машыну.
– Дзякуй, сынку, дарагі,
У кукурузе мех другі.
Пачакай адну хвілінку
Ты на гэтым вась прыпынку, –
І маланкаю назад.
Старшыня, вядома, рад:
– Будзе болей мне ж улік.
След надоўга бабы знік.
Пачакаўшы хвіляк пяць –
Старшыня стаў рагатаць.
– Трэба ж, баба абдурыла,
Бо маё пазнала “рыла”.
Але ж кемлівы народ –
Не кладзі ім пальцы ў рот.

Студзень 2019 года

10 „А” – выпуск 1969 года

Паўвека пасля школы.

Сябрам і настаўнікам прысвячаю...

Прыемна вас вітаць, сябры,

І думкай зноўку акунуцца
Ў дзяцінства школьнае пары,
За парту хочацца вярнуцца.

Праз пяцьдзясят забегчы ў час,
Што там застаўся за плячамі,
Дзе нас вітаў дзясяты клас,
Прыпомніць бачнае вачамі....

Мне б прабачэння папрасіць,
Каму рабіў тады балюча.
Душа тайком шчэ галасіць,
Што параскідваў шмат калючак.

З вялікім ведаў багажом
Адправіла ў жыццё ўсіх школа.
Каб не патрапіць на ражон –
Нас на бальшак панесла кола.

Не змые памяць хто вучыў
Перамагаць і не здавацца.
Хвілінкай цішы памаўчым,
Каб годна вучнямі іх звацца.

Лёс забірае ўсіх пад крыж.
Нас засталася толькі жменя.
Відаць прызначана так Звыш.
Сяброў прыпомнім у маленні.

Сакавік 2019 года

Матуліна сэрца

Матуліна сэрца, матуліна ласка –
Іх кожны ў жыцці добра зведаў,
З дзяцінства парадаў нас маціна вязка
Ратуе ад погані бедаў.

Матуліны рукі, матуліны вочы –
Вас часта прыпомню ў дарозе.
Куды б я сцяжынай жыццёвай не крочыў –
Дабавяць мне сілы ў знямозе.

Матуліна ежа, хлябок роднай печы –
Ваш пах адчуваю гадамі.

У распачы раны душэўныя лечу
І крочу матулькі слядамі.

Бацькоўская хата, зямелька падворка
Да працы вучылі з малога,
А песні і вершы, матулі гаворка –
Засеяны мовай з парога.

Матулечкі голас, парады матулі
Прыпомню я ў спёку і замець.
Заўжды абагрэюць і часта ратуюць,
Заселі, адклаліся ў памяць....

Сакавік 2019 года

Наводзяць парадкі

Пусцее ў нас вёска – наводзяць парадкі.
Бульдозер магутны разбурвае хаткі.
Пабітыя вокны і кроквы зламаны,
Цяпер у зямельку яны пахаваны.

Душой разумееш, хоць ньюць мне грудзі,
Жылі, працавалі, спявалі тут людзі.
Дымок пацягаўся над хатай, як з люлькі,
Падворак у паху ад хлеба і булкі.

Цяплом ратавалі ў зімовую сцюжу,
Дзяўчаты праз шыбы глядзелі, як ружы,
Карова, парсюк і бляянне ягняці,
З калыскі пад столлю напевы дзіцяці.

Шмат бегала дзетак, нібы мурашоў.
З парога ў жыццё кожны з хаткі пайшоў.
Напомніць куст бэзу, агністай каліны,
Вяскоўцам адыдуць аб вас успаміны.

Магутныя дрэвы ўзнялі вецце ўгору –
Малітву чытаюць і сонейку, зорам.
Старэнькі садок – напамінам для вёскі.
Ад хат засталіся адны адгалоскі.

Цяпер закапаны, самотны ваш лёс,
Мяшаеце воку, пайшлі вы пад знос.
Прашу прабачэння ад вашых нашчадкаў.
Нічога не зробіш – наводзяць парадкі.

Жнівень 2016 года

Са святам, мама

Шмат спазнала перцу
Кожнай мамы сэрца.
І зімой, і ўлетку
Думы мамы – дзеткі.

Дзеці – вы не злыдні,
Хоць разок на тыдні
Слоўца вышлі маці –
Тэлефон у хаце.

Як яе не будзе –
Зашчыміць у грудзях.
Пры жыцці ёй болі
Не чыні ніколі.

Вецер стукне ў сенцы –
Твар яе ў акенцы.
Не засне і ночкай –
Не праспаць званочка.

Кінь на момант гулі –
Пазвані матулі.
Там адна без таты,
Павіншуй са святам.

Студзень 2016 года

Жураўліны кліч

Цудоўны голас жураўля,
Калі да нас ляціць здаля.
Ля вёскі селі на папар.
Іх налічыў дванаццаць пар.

„Кур-лы, кур-лы” разносіць рэха
Пад родныя Пачуяк стрэхі.
Чарнявы хвост, прывабны стан,
Прыгожы шэранькі кафтан.

Страчаюць жорава гасцінна
Мае бацькоўскія мясціны.
Падсілкавацца вабіць рунь
Чароўных птушак-прыгажунь.

Адпачывала ў нас з гадзіну
Вандроўцаў-жораваў радзіна.
Зрабіўшы некалькі кругоў,
Зляцелі да сваіх лугоў.

Наш беларус цяплом, без злосці
Сустрэне любага зноў госця.
Стары прыпомніць і малы
Удзячны кліч „кур-лы, кур-лы”.

Сакавік 2017 года

Тушы вайну

Душу як токам скалане,
Калі прыпомню аб вайне.
Глядзяць з журбою слёзна вочы,
Дзяцей вайны, іх лёс сірочы.

Маё калоціць сэрца грудзі,
Вас што, пакінуў розум, людзі?
Чаму вайна ўсё хоча сцерці?
Чаму не можа смерць памерці?

Нясуць ваенныя траншэі
Жанок і дзетак галашэнні,
Бо для снарада, што з гарматы,
Дзядуля, бацька, сын – салдаты.

Запэцкала вайна ўсё сажай.
Пытаю Бога: “Хто адкажа?”
Людзей вайны галосцяць вочы.
Зямля з арбіты можа збочыць.

З партрэта дзеда чую словы:
–Закуйце вы вайну ў аковы.
Ці хопіць у зямелькі сіл?
Нялічана на ёй магіл.

Дымоў вайны адчулі горыч,
За мір стаяць давайце поруч.
Вайна салдату часта сніцца.
Тушы, тапчы, бо разгарыцца.

Сакавік 2017 года

Спадчына

–Што-небудзь напішы і ты
Нам пра Мастоўшчыну, Масты, –
Прасілі нейк сябры за кавай,–
Мясцінам нашым будзе слава.

Нас павяла дарожка-сцежка
Туды, дзе крочыла Ажэшка.
Дзе Цётчын спеў ляціць праз леты,
Забыць не змогуць людзі гэта.

Тут Явара бадзёры кліч –
Чытае вершы з Мінявіч.
Прыпомняць справы людзі, продкі,
Зямелькі талент – самародкі.

Хоць Нёман шмат нясе вады,
Ларысы Геніюш сляды
Не затаптаны, не замыты,
Зямлёй Мастоўскай апавіты.

Кружыў Міхась Арол над Стругай,
Калі барозны сошкі, плуга
Давалі грамату часцей,
Вучыў ён мове тут дзяцей.

У “Нашай ніве”, як Купала,
Ён друкаваўся і нямала.
І Багдановіч, крытык першы,
Цаніў ягоныя песні, вершы.

Сабраны ў “прыгаршчы Айчыны”
І скарбы са Стральцоў Ірыны.
Магутны Нёман іх рукою
Пісаў ім творы, непакоіў.

Мастак наш, Іваноўскі Дзіма,

Тварыў палотны пра Радзіму.
Прайшоў ён Гудзевічаў школу –
Млына Мастоўскага памолу.

Мастоўшчына знаходзіць скарбы,
Псаваць не трэба нават фарбы,
Яны зіхцяць, таленавіты,
Бо люд зямелькі даравіты.

Дзялюся слухна вам, з дакорам,
Пісаць лепш іх – мне брыдка, сорам.
Гукаць паэтам – Бога голас.
Я ж не Купала і не Колас.

Люты 2016 года

Родная хатка

–Не прадавайце, дзеці, хату,
Яна стагоддзі грэць вас будзе, –
Казаў калісьці любы тата, –
Калі мо лёс закіне ў людзі.

Сюды вяртацца ў асалоду,
Ляціш да хаткі нібы птах,
Бо тут цяпло адчуеш роду,
Заўжды бацькоўскі грэе дах.

Сустрэне ўсмешкаю аконца,
Падворкам, мяккім мурагом.
Стаіш ля хаткі, як пад сонцам,
З духмянай скібай-пірагом...

Ці прадаваць вам хату трэба?
Ляцяць да старасці ў вас дні.
Убачаць душы продкаў з неба
Як беражом цяплынь радні.

Ці можа часу не хапае
Скасіць траву, падладзіць плот?
Сляза і смугак падступае,
Калі забыў праз хату род.

Яна заўжды адчыніць дзверы,
Бо хата ў вёсцы – напамін.

Якой душой не знаўся веры,
А хата скажа чый ты сын.

Чэрвень 2017 года

Вярніце мове сілу

Душы агонь самота тушыць.
Калі вяду з сабой размову.
Лістоту клёна ветрык сушыць,
А думкі рушыць родна мова.

Чаму гукаць у поўны голас
Не можа беларус на ёй?
Яна жыгнёвы хлебны колас
Зямелькі бацькавай маёй.

Схіліў галоўку колас долу,
Цяжар зярнятак спелых гне,
Мукою новага памолу
Вяртае моц і сілу мне.

Ад продкаў мова сілу мае,
Часцей пяе, вядзе гаворку,
А як прыемна нас вітае
На роднай вёсачкі падворку.

У гарадах яна марудна
І вельмі слаба прарастае.
Да нас у сэрцы хмарна, нудна,
Але паволі ўсё ж вяртае.

Вярнуць у першы рад нам трэба,
Каб гаманілі мовай дзеці,
Ляцела спевам аж да неба
І ў царскай ехала карэце.

Ліпень 2017 года

Хвалько

Байка

Агонь у печы выхваляўся:
–Магутны я, адзін застаўся.
Бабулі ежу вась вару,

Спалю і дровы, і кару.
Я палячу аж да нябёс,
Мяне чакае добры лёс.
Там буду з Сонцам нараўне,
Прыпомніце не раз мяне.
Няхай заплача ўжо бабуля,
Калі згарыць яе каструля,
Бо нараблю я ёй бяды,
Пакуль павернецца сюды.
Агонь шумеў, трашчаў, пыхцеў –
Каструлю знішчыць захацеў.
Наверх знайсці не змог хады –
Каструля поўная вады.
Вада ўзнялася, закіпела,
Пайшла праз край, Агонь і з’ела...

*

Ты не хваліся, бо затым
Сам ператворышся ў дым.

Верасень 2015 года

